

ใบแจ้งข่าว

ประเทศไทย

ศาลฎีกามีคำสั่งยกฟ้องคดีนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ทางการไทย ควรถือคำตัดสินนี้เป็นแนวปฏิบัติสำหรับคดีอื่น ๆ ที่นักปกป้อง สิทธิมนุษยชนถูกคุกคามโดยกระบวนการยุติธรรม

ในวันนี้ ศาลฎีกาพิพากษายืนตามคำตัดสินของศาลชั้นต้น โดยมีคำสั่งให้ยกฟ้องคดีหมิ่นประมาททางอาญาต่องามศุภร์ รัตนเสถียร อาจารย์มหาวิทยาลัย

(กรุงเทพฯ 22 กันยายน 2564) – ทางการไทยควรยกเลิกคดีความอื่น ๆ ทั้งหมดที่บริษัทเพาเพอเลียงฟาร์มไก่ ธรรมชาติ จำกัด ฟ้องต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชน และควรต้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพด้านการแสดงออกของปัจเจก พอร์ตีฟายไรต์กล่าว วันนี้ ศาลฎีกาพิพากษายืนตามคำสั่งของศาลชั้นต้น ให้ยกฟ้องคดีหมิ่นประมาททางอาญาที่บริษัทธรรมชาติ จำกัด ฟ้องงามศุภร์ รัตนเสถียร อาจารย์สถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล

“คำพิพากษาของศาลฎีกาในวันนี้ นับเป็นหมุดหมายบรรทัดฐานสำคัญสำหรับประเทศไทยและทางการไทย โดยเฉพาะเมื่อในปัจจุบัน มีนักปกป้องสิทธิมนุษยชนหลายคนโดนฟ้องดำเนินคดีในลักษณะคล้ายคลึงกัน ทั้งที่พวกเขาเพียงใช้สิทธิที่จะมีเสรีภาพด้านการแสดงออกของตนเท่านั้น” เอมี สมิธ (Amy Smith) ผู้อำนวยการบริหารพอร์ตีฟายไรต์กล่าว “การระคายเคืองที่ไม่จำเป็นอันเป็นผลกระทบจากคดีเหล่านี้และคดีอื่น ๆ ไม่ควรเกิดขึ้นซ้ำอีก”

ศาลมีคำพิพากษาในวันนี้ เป็นเวลากว่าสองปีหลังบริษัทธรรมชาติ จำกัด ได้ฟ้องคดีต่อ **งามศุภร์ รัตนเสถียร** เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2562 งามศุภร์ถูกตั้งข้อกล่าวหาว่าเผยแพร่ใบแถลงข่าวของพอร์ตีฟายไรต์ ในหน้าเพจบุ๊กของสถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษาเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2562 โดยเนื้อหาในใบแถลงข่าวนั้นเกี่ยวกับการที่บริษัทธรรมชาติ จำกัด ฟ้องคดีหมิ่นประมาททางอาญาต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชนนาน วัน และ สุรารี วรรณศิริ ซึ่งในเวลาต่อมา วันที่ 8 มิถุนายน 2564 ศาลอาญากรุงเทพฯ มีคำสั่งยกฟ้องข้อหาของบริษัทธรรมชาติ จำกัด ต่อบุคคลทั้งสองท่าน

ส่วนสำหรับคดีของงามศุภร์ รัตนเสถียร เป็นข้อหาหมิ่นประมาททางอาญาตามมาตรา 326 และ 328 ประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งมีโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกิน 200,000 บาท ศาลอาญากรุงเทพฯ ได้ยกฟ้องคดีต่องามศุภร์ รัตนเสถียร เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2562 หลังการไต่สวนมูลฟ้องเป็นเวลาสองวัน จากนั้น ในวันที่ 16 กรกฎาคม 2563 ศาลอุทธรณ์ก็พิพากษายืนตามคำสั่งของศาลอาญา และในวันนี้เช่นเดียวกัน ศาลฎีกายังคงพิพากษายืนตามคำสั่งของศาลก่อนหน้าทั้งสองศาล ถือว่าคำพิพากษาของศาลฎีกาเป็นที่สิ้นสุด

“เราจำเป็นต้องยุติกระบวนการฟ้องคดีปิดปาก หรือ SLAPP [การฟ้องคดีปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะ] ในประเทศไทย เพราะการดำเนินการทางกฎหมายดังกล่าวไม่เพียงจำกัดสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกขั้นพื้นฐาน แต่ยังทำให้ผู้ถูกฟ้องต้องแบกรับปัญหาค่าใช้จ่าย เสียเวลา รวมถึงได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจ” งามศุภร์ รัตนเสถียรกล่าว “ทางการไทยควรส่งเสริมสิทธิมนุษยชนโดยยกเลิกการฟ้องเอาผิดทางอาญาต่อคดีที่เกี่ยวข้องกับเสรีภาพด้านการแสดงออก และป้องกันไม่ให้เกิดการดำเนินคดีปิดปากในอนาคต”

นับแต่ปี 2559 บริษัทธรรมชาติ จำกัด ได้ยื่นฟ้องคดีต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชนไปแล้ว 22 ราย ใน 37 คดี โดยที่ผ่านมา ศาลได้ยกฟ้องหรือปฏิเสธคำขอของบริษัทในเกือบทุกคดี แม้จะเป็นเช่นนั้น ทางการไทยยังคงรับพิจารณาการฟ้องคดีหมิ่นประมาททางอาญาของบริษัทธรรมชาติ จำกัดต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชนต่อไป เมื่อเร็ว ๆ นี้ ศาลอาญากรุงเทพฯ ได้มีคำสั่งดำเนินคดีหมิ่นประมาททางอาญาต่อ อังคณา นีละไพจิตร อดีตกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และผู้รับรางวัลรามอน แมกไซไซปี 2562 การพิจารณาคดีต่ออังคณา นีละไพจิตรจะเริ่มขึ้นในวันที่ 26 ตุลาคม 2564 ที่จะถึงนี้ โดยจะเป็นการพิจารณาข้อหาหมิ่นประมาททางอาญาต่ออังคณา นีละไพจิตร

เนื่องจากการเผยแพร่ข้อความบนทวิตเตอร์ในวันที่ 3 ธันวาคม 2561 และ 28 มิถุนายน 2562 เป็นจำนวนสองข้อความตามลำดับ เนื้อหาของข้อความเป็นไปในทำนองสนับสนุนนักปกป้องสิทธิมนุษยชนคนอื่นที่ถูกบริษัท ธรรมเกษตร จำกัดยื่นฟ้อง

อังคณา นีละไพจิตร รวมทั้งนักปกป้องสิทธิมนุษยชนอีกสองคนคือ พุทธณี กางกั้น ผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชนประจำประเทศไทย พอร์ตีฟายไรต์ และธนภรณ์ สาสิพล อดีตผู้ช่วยฝ่ายสื่อสาร พอร์ตีฟายไรท์ ล้วนถูกบริษัทธรรมเกษตร จำกัดฟ้องด้วยข้อหาโพสต์ข้อความไปในเชิงสนับสนุนนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่ถูกคุกคามด้วยกระบวนการยุติธรรมโดยบริษัทธรรมเกษตร จำกัด เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2563 โดยศาลอาญากรุงเทพใต้จะดำเนินการไต่สวนมูลฟ้องต่อคดีที่รวมกันนี้ต่อในวันที่ 27 ธันวาคม 2564

ในขณะเดียวกัน **รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์** ประจำปี 2564 ของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา มีส่วนอ้างอิงถึงคดีที่ฟ้องโดยบริษัทธรรมเกษตร จำกัด โดยระบุว่า “แม้ว่าศาลไทยจะไม่รับพิจารณาหรือยกฟ้องข้อหาต่อผู้รณรงค์บางคน ตั้งแต่ในช่วงที่มีการแจ้งข้อหาใหม่ ๆ แต่บริษัทก็ยังคงอุกฤษณ์คำสั่งของรัฐบาลต่อไป ทำให้ผู้รณรงค์เหล่านี้ต้องเผชิญกับการถูกคุกคามด้วยกระบวนการยุติธรรมอย่างต่อเนื่อง” กระทรวงต่างประเทศยังแสดงความกังวลเกี่ยวกับกฎหมายหมิ่นประมาททางอาญาของไทย ซึ่ง “ยังคงเปิดโอกาสให้บริษัทฟ้องคดีอาญาต่อผู้เสียหายและผู้รณรงค์”

หากว่ากันตามตรง เนื้อหาในข้อ 19 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights - ICCPR) ซึ่งประเทศไทยเป็นรัฐภาคี และเนื้อหาในมาตรา 34 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ล้วนคุ้มครองสิทธิที่จะมีเสรีภาพด้านการแสดงออก นอกจากนี้ แผนปฏิบัติการธุรกิจและสิทธิมนุษยชนของไทย ยังมีเนื้อหาแสดงเจตจำนงที่จะคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชนและป้องกันการใช้กระบวนการยุติธรรมคุกคามประชาชนอย่างชัดเจน

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม โปรดติดต่อ:

เอมี สมิธ, ผู้อำนวยการบริหาร, พอร์ตีฟายไรต์
 +66 87 795 5454 (ประเทศไทย)
 อีเมล: amy.smith@fortifyrights.org
 ทวิตเตอร์: [@AmyAlexSmith](https://twitter.com/AmyAlexSmith), [@FortifyRights](https://twitter.com/FortifyRights)

แมททิว สมิธ, ประธานกรรมการบริหาร, พอร์ตีฟายไรต์
 +66 85 028 0044 (ประเทศไทย)
 อีเมล: matthew.smith@FortifyRights.org
 ทวิตเตอร์: [@MatthewFSmith](https://twitter.com/MatthewFSmith), [@FortifyRights](https://twitter.com/FortifyRights)